

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
POGÁNY ANTAL
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

A nagy tanév után.

Irta: *Blaskó Mária.*

Ahogy elhangzott országszerte a Te Deum laudamus — úgy érezzük, mintha egy lapot fordítottunk volna a történelem könyvében. A következő lapra pedig nincs ráírva 1915—16-ik tanév, hanem egy vérrrel festett kérdőjel áll az üres lapon. Hogy mi lesz oda rányomtatva, azt a jövőben szedik és a mi laikus szemünk a jelen viszonyai közt nem tud átlátni még két hónapon sem. Talán oda kerül arra a lapra a 915—16-os esztendő — talán diadalszínekkal festik rá, talán a régi békét rendes nyomásában — talán... talán — üresen marad a 915—16-os tanévnek lapja.

Nem tudjuk. Egyelőre csak térdeinken állunk és zengjük a Te Deumot, visszapillantva hálával és előre nézve bizó reménységgel.

Mit látunk a visszapillantásban? Örökemléketű történelmi év marad a lefolyt tanesztendő. És a fejlődésnek, kulturának, humanizmusnak dicsőségéről beszélt épp a tanítási év, amelyet agyüdörgések, repülő léghajók — kifolyó vércseppek között is be tudtunk fejezni becsülettel.

Pedig hány katedra állott üresen! Hány néptanító ült lövészárokban a tanterem helyett s hányak kezében villogott halálküldő fegyver a fehér kréta helyett. És hányan... Nem, nem fejezhetjük be. Csak lelkünkben — míg ajkunk Te Deumot énekel — hulló könnyekkel borulunk le ismeretlen vérmezőkön, ismeretlen hantok elé, ahol kihülve porladozik annyi hössé vált tanítói szív. És Te Deumunkba belevegylünk a De Profundis Sanctis zokogó zsoltára.

Az üresen maradt katedrák mellé a lefolyt tanév történelmi emlékeihez sorakoznak a megváltozott iskolatermek. A fájdalom fojtott hangjai reszketnek bennük vig gyermeklárma helyett — fehér ág mered ránk ott, ahol a fekete tábla állt — karbolszag fojtja a levegőt. A kórházba vált iskolákra ráfekszik valamilyen misztikus mélysége annak az életnek, amelyben a halál uralkodik — ráfekszik csodálatos varázsa annak a halálnak, amely örökké él. Sebesült kórházakká váltak az iskolák és a hazátlanul maradt kis nemzedék ideiglenes hazát foglalt el, hogy hűtlen ne maradjon a tudományhoz.

És a kis nemzedék képe is megváltozott a nagy tanévben. Több a gyászruhás és a halványarcú — több életgond van rábélyegezve az arccskára.

Az a kis nemzedék szótlánul is beszélt egész esztendőben a háborúról. Ahányszor egy új gyászruhás jelent meg, hősi legendák ihlete szállt fel az iskolafalak között magyar apákról, akik elmentek küzdeni és nem jöttek többé vissza sohasem. — Valahányszor az uzsonnai kukoricakenyeret láttuk a fehér kezecskékben, felrebbent az ezer gonddal terhes, küzködő idők életének lehelete. Valahányszor egy tanítvány elmaradt a mezei munka, az otthoni dolog miatt — a föld hívó szózatát — a megélés szükségességének sürgető szavait hallottuk, ahogy hívják, vonzzák a fiút az apa helyett.

A tanító pedig ott állt ebben a történelmi pillanatokban, nyüzsgő kis nemzedék előtt nap-nap után. Ott állt nyugodtan, impozánsan, mint a hullámok közé vetett szikla, míg a maga szíve mélyén is reszketett, zokogott — remegett — ki apjáért ki bátyjáért — uráért — gyermekéért. De azért állt rendületlenül. Illetve ment előre egész a Te Deum zárókapujáig. Ment előre a háborús viszonyok keserves, nehéz, szirtes utain. És ment vele a nagy napok nehézségeivel küzködő, vajdudó tudomány — ment diadalmasan és hirdeti az év végén: ismét egy év ismereteivel gazdagítottam milliók lelkét, azokban a nehéz pillanatokban is, melyekben harci zajtól visszhangoznak a bércek a Kárpátoktól a véráztatta Alduna partjáig. Egy esztendővel emeltük előre azt a nemzedéket, amely hivatva lesz, az elesettek helyét kipótolni — felépíteni az új Magyarországot.

Eddig a visszapillantás. És amíg a hivatását e nehéz évben is gyönyörűen befejező néptanító térdeire hullva imádkozza a Te Deumot — kutató lelke már a jövőbe száll és tételődik az üres lap kérdőjelének problémáján.

Mit hoz a jövő év?

Erre nincs felelet. Erre választ csak a léleknek hite, bizalma mondhat. Az a hit, amelyik tudja, hogy él a magyarok Istene és hogy virraszt feletünk a háborgó tengerek csillaga: Mária. Az a hit, amelyik a multba bocsájtja gyökereit és onnan szívja fel a magyar vitézség, honszeretet legendás meséit — és a legközelebbi multnak, a lefolyt esztendőnek emberfeletti erővel küzdő honszerelmét ott a Kárpátok bércein. A hit, amelyiket táp-

lál az ez évben is, bebizonyosodott magyar lelkiség ereje — a fejlődött kulturszellem hatalma.

És ez a hit a lelkek mélyén bizalomná nő. Erős, rendületlen bizalomná Istenben, a segítő Szűzben — fiaink erejében és lelkiségünk, szellemiségünk szilárdságában. Erős bizalomná, amellyel előre nézünk két hónapot és hirdetjük, hogy nem marad üresen a kérdőjeles lap, hanem rákerül diadalmasan: 1915—1916.

Győrffy János.

Negyven évvel ezelőtt az esztergomi kir. kath. tanítóképző-intézet képesített növendékei között találjuk a jelen világháború forgatagába került tanítói közéletünk egyik országszerte ismert és neves, jeles tagját is, aki ifjúságának kora hajnalán jeles oklevéllel hagyta el az alma matert, hogy útját vegye a népoktatás és nevelés birodalma felé.

Ez ifjú Győrffy János volt, jelenleg a Budapest murányi-utcai elemi leányiskola igazgatója.

Vérbeli tanító, fia Győrffy Ivánnak a tanügyi írónak, az esztergomi primási főtanoda tanítójának, az akkori tanítói és társadalmi közélet egyik országosan kimagasló tagjának, aki az azidőtájbéli író- és művészi gárda vezető jeleseivel, minő egy Jókai és Lendvay, szoros baráti viszonyban áll.

Győrffy János gyulafehérvári születésű és tiszta székely vérből származó kartárs, aki hogy elérte tanítói képessétségének negyvenedik évfordulóját, az ezen idő alatt kifejtett buzgó tanítói közéleti munkássága a kath. tanügy körében érvényesül s így méltán megérdemli, hogy e lapnak hasábjain megemlékezés történjék róla.

Győrffy János egyike azon ritka és kiváló számba menő tanítóknak, akik a tanítói pályára úgyszólván reászülettek, reátermettek és akiknek tanítói érzékük minden irányban ki van fejlődve.

Mestere az érdekesítő szemléltető tanításnak, a tanítás lélektanilag kimért módszerének. Fellépése fegyelmet és figyelmet gerjesztő és jóformári egy tekintetre tisztában van a gyermek értelmi képességével, jellembeli tulajdonságaival, ami kétségkívül az eredményes tanítás első és elengedhetetlen feltétele. Innen van, hogy tanítása alkalmazkodó, érdekesítő és figyelmet keltő és mindenkor eredményes. Nevelői eljárása — azonképen. Tud szigorral bánni, de mindenkor szeretettel és sohasem ragadtatja el magát a gyermekkel durván bánni.

Tanítói kiválóságát kartársai régtől fogva nagyra becsülik. Már vidéki tanító korában nagy hírben állott kitünő tanítói minősége tekintetéből és előadásait mintaelőadásnak tartva örömmel hallgatták. Mint fővárosi tanítóval esett meg vele az a ritka és kitüntető meglepetés, hogy egy ízben három tanfelügyelő hallgatta tanítását s mind a három elragadtatással szolt annak művészi voltáról.

Amilyen jeles a tanítás művészetében, olyan mint tankönyvíró is.

Tankönyvírási művészete sokszorosán kiterjed az összes elemi népiskolai tankönyvekre. Megjelent és közkézen forgó tankönyveinek száma a százat meghaladja.

Ezenkívül részt vett a dr. Komlóssy Ferenc által szerkesztett és egymagában páratlanul álló Esztergomegyházmegyei róm. kath. iskolák története című mű összeállításában.

Tankönyvei már az 1894-ik évi debreceni országos

kiállításán Elismerő oklevél-re érdemesítették, azonképen a millenáris kiállításán is. Az 1904. évben pedig a Budapesten rendezett kiállításán miniszteri leirattal nyert dícséretet. A kath. tanügy terén kifejtett működéséért az egyház a «Pro ecclesia et Pontifice» érdemrenddel tüntette ki.

De egyébként is otthonos ő a tanügyi szakirodalomban is. Közleményei mindig időszerűek, szakavatottak és vonzóak.

Tanítói közéleti tevékenysége közül továbbá elsősorban az emelendő ki, hogy sok esztendei fáradságos agitálása adott lökést annak az általánoson kívánt intézkedésnek, hogy a székesfővárosi elemi népiskolákból a kötelező német tanítás kiküszöböltetett.

A nagy lendülettel felkarolt iskolai kerteket a székesfővárosban 1902. évben ő honosította meg, amikor egy parlagon heverő nagy területű udvarral bíró iskola élére került. Első teendője volt a parlagot a szemléltető oktatás szolgálatába állítani, mivégből mezei és kertészeti virág és konyhakerti növényeket termelt; azokat a gyermekekkel munkáltatta, ápoltatta és egy oly iskolai mintakertet létesített, amelynek igen sok látogatója volt.

Gondossága kiterjedt az iskola egészségügyi viszonyaira, amiért is az ezen téren kifejtett hasznos tevékenységéért az Országos Közegészségügyi Egyesület díszoklevéllel tüntette ki.

Tanítói és társadalmi működésében mindenkor a keresztény szellemű nemzeti nevelés eszméjének megvalósításáért fáradozott. Rendíthetetlenül, meggyőződésszerűen katolikus.

Résztvesz egyúttal a magyarországi róm. kath. tanügy és tanítók közéleti mozgalmában és első országos intéző bizottság megalakulásakor Komlóssy Ferenc dr. egyházi elnök mellett a kath. tanítói közvélemény őt választja világi alelnökké. 1896. évtől, tehát megalakulása óta, buzgó tagja az Országos Kath. Tanügyi Tanácsnak.

Győrffy János egyébként társadalmi téren is fáradhatatlanul buzgólkodik az iskola és kartársai javára, javai és előbbre vitele érdekében és a polgárság zömének, kartársainak osztatlan igaz megbecsülését, szeretetét élvezni. Tevékenyen részt vesz a társadalom minden olyan mozgalmában, amely a kultúrával vonatkozásban áll. A humánus intézmények is szorgos, odaadó munkást lelnek benne. Szociális irányú munkásságának egyik szép alkotása az ország első és egyetlen «Női munkásgimnázium», amit ő alapított és mint igazgatója feltékeny gondozásban részesít. A gimnáziumot egyébként a Budapest VII. kerületi Munkásképző Egyesület tartja fenn. Az országírhírű «Budapesti Lyra» dalegyesületnek 15 éve elnöke és híret kizárólagosan neki köszönheti és egymásután aratja babérait.

Győrffy János az Országos Kath. Tanügyi Tanácsban kívül az Eötvös-alap felügyelő-bizottságának és választmányának, a Fiatalkorúak Felügyelő-Hatóságának, a kath. Tankönyvbíráló-Bizottságának, a Budapesti Tanítók Segélyező Egyesületének és több tanítói, társadalmi és irodalmi egyesületnek, a Szent-István-Társulatnak, a Pázmány Írók Egyesületének is tagja. Erdélyben, Gyulafehérvárott született 1859. évben. Gimnáziumi és képzői tanulmányait Esztergomban végezte. 1897. évben középiskolai tornatanári képesítést nyert. 1871—1879. évig a dunántúli tanítói közélet egyik országosan ismert kath. bajnokának a most is élő Barabás György oldala mellett Vasvármegyében Sárváron, 1879—1882.

években Fejérvármegyében Nagyperkátán működött mint osztálytanító. 1882. évtől kezdődőleg Budapest székesfőváros szolgálatában áll és 1910. évtől a murányi-utcai elemi leányiskola igazgatója. Mint a murányi-utcai elemi leányiskola igazgatója 1912. évben 117 oldalra terjedőleg írta meg iskolájának történetét azon alkalmából, hogy az iskola 25 éve fennáll.

A fentebbiekben vontam röviden összes Györffy János életrajzát és munkásságát.

Adja a jó Isten, hogy a magyar tanítóság ezen a tanítói reátermettséggel megáldott jeles képzettségű oszlopos szaktudós kiválósága még számos évekig élvezhesse az élet örömeit, amelyben oly dúsan eredményes munkásságot fejtett ki a keresztény szellemű magyar nemzeti népoktatás fokozatos előbbrevitele érdekében és büszke lehet arra, hogy a fegyverben álló nemzet fegyverforgató hőseinek száz és százai tanultak tankönyveiből hitet és hazaszeretetet.

Historikus.

Végzet.

Ablakom egy hársfára néz,
Sugármagas, erős, formás;
Magát növelte és nem más,
Nem szépítette emberkéz.

Micsoda művész él benne,
Hogy ily hibátlan, ily deli?
Igy nőnie ki rendeli?
Azt mondják, hogy az — ösztöne.

Örök törvény mi benne él,
Változhatatlan és örök,
Nem úgy, mint ama kőrök,
Melyekben ember küzd s remél.

És nem oly megbízhatatlan,
Mint az ember, ki hirdeti,
Hogy lénye szent, mert isteni
Munka az, melyre küldve van.

Ámde e munka nagy néki,
Görnyed, hajlong, gyenge, gyáva,
Nincsen igazi formája...
Oh hát, örök Nagybölcsesség,
Adj neki több edző ösztönt,
Mely belé olyan formát önt...
Melytől nem térhet el az ész...

Dr. Kerékgyártó Elek.

KATH. TANITÓK ÜDÜLŐHÁZA.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács üdülőházi bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a balatonlellei üdülőházban két szobát rendez be a harctérről visszatért és üdülést igénylő kath. tanítók és tanároknak. Az épület többi szobáit, a május hónaptól szeptemberig tartó időnyre napi 1.00, 1.50, 2.00, 3.00 és 4.00 koronás árral is kiadja családoknak. A két utóbbi két ággal és pamloggal ellátott szoba. Jelentkezések és tudakozódások, az üdülési idő pontos megjelölésével az Országos Kath. Tanügyi Tanács Üdülőházi Bizottságához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 30.) küldendők.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A Szent-István-Társulat háborús kiadványai. A magyar kath. irodalmi és tudományos élet első országos intézménye: a *Szent-István-Társulat*, a lefolyt háborús első esztendő nehéz körülményei között zavartalanul teljesítette sokirányú misszióját, sőt nagy agilitást és áldozatkészséget nyilvánított a háborús állapot által támasztott speciális igények kielégítésében. Hazánkból a csataterekre nem indul el kath. harcos, ki magával ne vinné a Társulat adta „delki municiót”, a megerősítő, a lelkesítő, a megnyugtató imakönyvet. Alig van kórház hazánk területén, ahol minden sebesült épülésére, szórakozására gazdag mennyiségben ne állnának rendelkezésre a Társulat adományozta könyvek és füzetek. Nincs lakosság a magyar szent korona országaiban, amelynek anyanyelvén százezernyi példányszámban ne adott volna ki a Társulat háborús füzeteket. Oly arányokat öltött már a múlt év végén a Szent-István-Társulat akciója, hogy ő felsége tudomására jutván ez a zaj, feltűnés, hiúság nélkül való önzetlen hadsegélyezés, a legmelegebb elismerését nyilvánította érte; ez arányok azóta folyton nagyobbodó mértékben fejlődtek és fejlődnek állandóan, úgy, hogy elmondhatjuk: a Társulat irodalmi tevékenységét és nagy produktivitását első sorban a háború céljainak szolgálatába állította. Felhívjuk erre a tevékenységre a közönség figyelmét, annál is inkább, mert háborús kiadványainak vásárlásával örömet szerezhetnek katonáinknak, sebesültjeinknek. Külön is figyelmébe ajánljuk értékes kiadványait azoknak az egyesületeknek és intézményeknek, amelyek a hadbavonulókat vagy a kórházak betegeit vallásos vagy egyéb olvasmányokkal szokták megajándékozni: vásárolják és ajándékozzák a Társulat háborús és egyéb kiadványait. Ezzel kettős célt szolgálnak: értékes ajándékot lesz módjukban szétosztani és elősegítik a Társulat akcióját is, mert a Szent-István-Társulat a háborús kiadványai után befolyó minden fillért jótékony célra áldozza fel. A különféle nyelvű, harcoló vagy sebesült katonái imafüzetek esetleges jövedelmét teljes egészében ismét ilyen füzetek nagyobb számú előállítására fordítja, a most kiadott Pázmány Péter-féle háborús imakönyv Budapesten eladott példányainak tiszta jövedelmét a székesfőváros árvaszékének hadiárva-alap javárára, a vidéken eladott példányokét pedig a Katholikus Karitás céljaira adományozza.

A színérvék fejlesztése. Irta: *Muhics Sándor* az Orsz. M. kir. Iparművészeti Iskola tanára. Kiadja az *Országos M. kir. Iparművészeti Iskola* (IX., Kincsi-utca 31.) Ára K 1.50. A kath. magyar tanítóság, a magyar állameszme e derék katonái, kiknek nem csekély részük van eddig is a háborús sikerekben s kikre a jövő Magyarország kiepzésében igen nagy hivatás vár, bizonyára örömmel szerez be a harctéren már két ízben megsebesült hős pedagógus kollegájuk e gyakorlatihasznú művét, melynek nemcsak a kézimunka oktatásban, hanem az osztályokban kifüggeszhető színes táblái révén az általános oktatásban is kitünő hasznát vehetik. „A színérvék fejlesztése” c. tanulmány vaskos füzeté a szövegrészen kívül nyolc táblán, mintegy száz színes ábrával kíséri élvezetes előadását, úgy hogy e szakavatott tollú mű tanulmányozása valóban élvezetes. Beszerzését a legmelegebben ajánljuk. y—l.

Dreiszigler Ferenc pedagógiai könyveiről. Még nagyon sokáig fog sajogni az a seb, amit a katolikus tanításügyön ejtett a férfikora diszében, szellemi ereje teljében, tehát mindenképen oly valóban korán elhunyt *Dreiszigler* Ferenc közülünk való eltávozásával. Csak egyetlen vigasztaló momentum van, ami némileg enyhítheti a kath. tanügy munkásainak fájdalmát. Vannak emberek, akik önmaguknak élnek; vannak emberek, akik környezetüknek élnek; vannak emberek, akiknek élete kihatással van korukra, de azon túl nem terjed. A magyar kath. tanügy és pedagógia *Dreiszigler*ének sikerült a természetszerűleg arasznyi földi létet irodalmi munkásságával maradandóvá és oly terjedelművé tenni, hogy nagyszerű gondolatainak erejével és fényével hosszú évtizedek tanítói munkáját fogja bevilágítani és erősíteni.

Csak rövid vonásokban akarjuk most *Dreiszigler* nagyértékű irodalmi munkásságát itt feltüntetni: lesz még alkalmunk — és ez kötelességünk is — a beható tudományos méltatásra. De ez a röpke vázlat is egy dús gyümölcsű munkásság gyönyörű perspektívájába fog bepillantást nyújtani.

Népiskolai nevelés- és oktatástan. (II. kiadás, ára 2.50 K.) Ez a könyv az oktatásban a gyermek részéről való kutatás és alkotás s az *önnevelés* eszméjét az egész vonalon megvalósítja. A tantárgyak körében a kutatás, az alkotás, az úgynevezett cselekvő szemléltetés, a genetikus tanmenet teljes alkalmazásának általános elveit az általános oktatástani didaktikai rész; részletes utasításait pedig a részletes módszertan adja az egyes tantárgyak módszerének ismertetése közben.

Lakóhelyi ismeretek. (Beszéd- és értelemgyakorlatok. II. kiadás, ára 2 K.) Az ebben foglalt elméleti fejtegetések, gyakorlati leckék, föltüntetett rajzolásai és kézimunkára alkalmas tételek, játékok és kótas énekek teljesen belevezetik a tanítót az imént ismertetett könyv nagy elvének: a kutatási kedv kifejlesztésének és az alkotási képesség fölhasználásának és fejlesztésének rendszeres, fokozatos és gyümölcsöző alkalmazásába.

Új magyar abcé (ára 40 f.) és az ehhez írt *Vezérkönyv* (ára 1.20 K.). *Dreiszigler* a normálzavasz módszer híve, mert a gyermekeket ez vezetési reá legtekintetesebben a betű, az írás-olvasás iránt való tiszta érdeklődésre, ez kívánja a megtanulás érdekében a gyermek erejéhez mért legtöbb értelmi munkát, ez vezetési rá a gyermeket a betű önálló felismerésére és alkotására.

Osztatlan népiskola. (Potzta Ferencsel közös munka, ára 2 K.) Ez a munka rávilágít a csendes foglalkozások elméletére. Útmutatásokkal szolgál a csendes foglalkozások rendszeres kiosztására. A könyv végén lévő teljes, részletes, óráról-órára kidolgozott osztatlan iskolai tantervében pedig mindenütt megadja a csendes foglalkozások anyagát is. A tanító tehát olyan gazdag gyűjteményt talál e könyvben, hogy a nyert elméleti szempontok magaslátára állva, teljesen könnyen biztosan és jól el tudja látni iskoláját ezzel a nehéz munkaanyaggal.

Útmutató az osztatlan népiskola olvasó- és tankönyveinek földolgozásához. (Ára 2 K.) Aki e könyvet használja, nem csupán gyakorlati vezető, útmutatót talál benne, hanem egy egységes módszer birtokába is jut, amelynek elméletét is adja rövidesen a könyv első része.

Dreiszigler Ferencnek itt felsorolt könyvei a *Szent-István Társulat* kiadásában jelentek meg.

HIREK.

A kassai püspök kitüntetése. A király a háborúban tanúsított önfeláldozó magatartásának elismeréséért *Fischer-Colbric* Ágost kassai püspöknek a vaskoronarend első osztályát adományozta.

Várady L. Árpád érsek ötven éves. *Várady* L. Árpád dr. kalocsa érsek e hó 18-án ünnepelte születésének ötvenedik évfordulóját. Az érsek 1865 június 18-án született Szentesen és korai ifjúságában a papi pályára lépett, amelyen a legfőbb egyházi méltóságok egyikét érte el. Az érsek, akit a főrendiházi bizottsági ülések a fővároshoz köntnek, születésnapját ájtatoskodások között csendes visszavonultságban töltötte. Születésének ötvenedik évfordulója alkalmából egyházmegyéjének papsága, a kath. tanítóság és nagyszámú tisztelői részéről számos üdvözlésben részesült.

Szatmáregyházmegye új főtanfelügyelője. Lapunk zártakor érkesitene, hogy *Boromissza* Tibor dr., szatmári püspök, az egyházmegye oktatásügyének vezetését és irányítását dr. *Szentgyörgyi Jordán Károly* apátkanonokra bízta. Elődje *Szabó* István kanonok volt, aki sok szeretettel és hozzáértéssel vezette hivatalát. A tanítóság fájjalja távozását a tanügyek éléről, de biztató reményekkel tekint az új főtanfelügyelő működése elé, aki több éven át az Országos Kath. Tanügyi Tanács egyházi elnöke volt és valahányszor a tanítóság élén megjelent, mindenkor szeretet és lelkesedés szólt szívéből és beszédeinek tartalmasságával szakzerű munkára buzdította a tanítóságot. Megkülönböztetett örömmel üdvözljük őt új munkakörében.

Erdősi Károly, lapunk főszerkesztője, a Szent-István-Társulat vezérigazgatója, a boldogságos Szűz Mária-szigeti (Buda mellett) Szent Mihály arkangyalról nevezett apát június 27-én d. e. 10 órakor tartotta meg fényes papi segédlettel első apáti szent miséjét Kőbányán, a budapest-kőbányai róm. kath. plébánia búcsuja alkalmából.

A Katolikus Tanügyi Tanács hadsegélyző bizottságának legutóbbi ülésén a hadbavonult katolikus tanítók családtagjainak szánt adományokból újabban az alábbiaknak juttatott: *Szepesi* Vazulné, *Szántó* Róbertné, *Zágoni* Zoltánné, *Nyirzvánszky* Józsefné, *Czeplédy* Lajosné, *Jurás* Jánosné, *Nyulási* Gusztávné, *Babics* Kálmánné, *Rácz* Károlyné.

A csanádi püspök a világháborúról. Szeged város és környékének magyar népe Péter Pál-ünnepén, a szerajevói gyilkosság évfordulója alkalmából fegyvereink győzelméért könyörgő-menetet tartott Szegeden. Előbb a szabad ég alatt litánia volt, melynek végeztével *Glattfelder Gyula* csanádi püspök beszédet mondott a világháború célzatáról, eseményeiről és ellenségeink sorozatos kudarcairól. Ellenségeink hármass vakmerő támadást intéztek ellenünk, mondotta a többi között. Elsőben uralkodó-családkunkat akarták sújtani. Meggyilkolták a trónörökösöt, azt a hatalmas férfiút, akinek erejétől féltek és akinek az útból való eltávolításával a birodalom összeomlását várták és remélték. Azután hárman is rántámadtak és mert fegyvereik sikerében nem bíztak, ki akartak bennünket éhezteni. De az Úr itt is csúffá tette őket és a mennyekben lakó kinevette őket. Hiába rázták láncukat, hiába küldték ki

hajóikat, hiába zárták el a megélhetés eszközeit : az Úr kinyújtotta kezét és áldást mondott a mi drága földünk fölött. Áldást rebegett, hogy bő termést adjon. Erőt adott, hogy a gyermekek férfiak munkáját tudják végezni. Csodát művelt, hogy amikor az erősek fegyverben állanak, az erőtlenek soha nem látott erőt tudjanak kifejezni s a nemzetet nemcsak éhhaláltól megmenteni, hanem, mint katonáink a harcmezőn, úgy ők a békés munka mezén diadalt tudjanak aratni. Köszöntünk, aranykalással ékes rónaság! Köszöntünk annyi erőfeszítésnek és aggodalomnak gyümölcse! Köszöntünk magyar föld, mely nem hagyta cserben népedet! De köszöntünk mindenekfelett hatalmas Úr és Isten, ki áldást adott, hogy élhessünk, de ez esztendőben áldással arra is erőt adott, hogy győzhessünk. Kedves hiveim, magyar véreim! Van jogunk örvendezni, van jogunk hálát adni. Három gonosz haditerv mondott esődöt. Háromszor ítétek halálra bennünket s mindahárom ítélet után él a nemzet e hazán. És él azért, mert el nem hagyta az Urat s az Úr sem hagyta el őt. Szóljon azért az ének s emelkedjék ég felé; lobogjon zászlónk s hirdesse győzelmünket; nyiljon meg a szívünk s repessen Isten felé; induljon meg győzelmi menetünk!

A hatalmas szózat mély hatást tett a hivekre. **A hazáért elhalt hősök árváinak.** Lapunknak jelentik, hogy Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter a kézdívasárhelyi Erzsébet árvaleány-nevelő intézetben üresedésben levő két alapítványi helyet Biró Annának és Tuzson Rózának, a hazáért elhalt hősök árváinak adományozta.

Egy elvi döntés. Az uradalmi iskolák ügyét lapunk többször tárgyalta, és sürgette, hogy ezen iskolák tanítói minden esetben, ha az iskola kath. jellegű nyilvános iskola, a hitfelekezeti tanítókéval megegyező elbánásban részesíttessenek. Ez oly joga az illető tanítóknak és oly kötelessége a fenntartóknak, ami fölött még csak *disputálni* is fölösleges. Történt, hogy Keglevich György gróf, az aradmegyei Kleni pusztáján levő iskolájának tanítóját, Szacsavay Tibort állásából elbocsátotta. Az időközben hadbavonult tanító feleségének panaszára Aradmegye közigazgatási bizottsága június havában kimondotta, hogy pontosan megállapítandó a Kleni pusztai iskola jellege, annál is inkább, mert ha ez az iskola magániskola jellegével bír, úgy Keglevich gróf szabadon intézkedik az elbocsátás tekintetében. *Kehrer* Károly kir. tanfelügyelő ez ügyben lefolytatta az eljárást és a közigazgatási bizottságnak *Urbán* báró főispán elnöklésével minap tartott megyei közigazgatási bizottsági ülés újból foglalkozott ezzel az ügygyel. *Nyilatkozatot adott Glattfelder püspök is, aki közölte, hogy a Kleni-iskola jól van véve a felekezeti iskolák lajstromába.* A helyszínen tartott tárgyaláson kiderült, hogy az iskola megalakulása óta nyilvános róm. kath. tanintézet. Az iskolát az uradalom tartja ugyan fenn, de ennek ellenében mentesül az iskolai pótdától. Ezért azt javasolta a tanfelügyelő, hogy a bizottság kötelezze *Keglevich gróft* arra, hogy a tanítót állandóan fizesse, mert Szacsavay jogérvényesen szerződött tanítónak, az 1868. évi XXXVIII. törvénycikk értelmében pedig szerződött tanító csak *fejelemleg mozdítható el.* E javaslatot elfogadták. A határozat birtokon kívül felebbezhető.

Katholikus népszövetségi gyűlés Pogrányban. Mult hó 29-én a pogrányi róm. kath. népiskolában egybe-

gyűlt pogrányi, alsóbodoki és nyitraesztethei kiskisgazdák előtt *Karsay Imre* helyi igazgató az új termés értékesítéséről és az új gabonaárakról tartott népies előadást, melyet a tekintélyes számban egybegyűlt kiskisgazdák éber figyelemmel kísértek, figyelmeztette őket, ha bármilyen kételyük támad, a szükséges felvilágosítást a Katholikus Népszövetség a legnagyobb készséggel meg fogja adni. Végül intette őket, hogy az ércpénzt, mely a papirpénzzel egyenértékű, ne rejtsek el, mert ez hazafiatlan cselekedet, mely megrovást érdemel. A gyűlés végén *Hanusz Antal* kántortanító köszönte meg a helyi igazgató népies előadását.

Negyvenéves találkozó. Folyó évi június hó 28-án találkoztak azon tanítók, névszerint *Györffy János* székesfővárosi igazgató-tanító, *Palkovics János* szente székesfővárosi tanító, *Hubert Antal* veszprémi igazg. és *Hencz Vince* nagyfödemesi kántortanító, akik negyven évvel ezelőtt, 1875. évben tanképesítést szereztek az esztergomi kir. kath. tanítóképző-intézetnél. Hogy az intézet iránti hálájuknak is kifejezést adjanak, 105 korona alapítványt tettek le a képző segélyalap javára. Azután tiszteletüket tették *Klinda Károly* igazgatónál és dr. *Walter Gyula* püspöknél, aki később igazgatója lett az intézetnek. Az ünnepélyen résztvettek a hálaadó istentiszteletet mondó *Keményffy Kálmán* plébános, volt képezési tanár, *Hagara Antal* nyug. esztergomi igazgató-tanító, *Farkas Elek* nyug. budapesti igazgató-tanító, *Györffy* neje, *Virág Anna* budapesti tanítónő, *Vital István* esztergomi tanító és *Bertalan Vince*, nyug. tanár, mint az esztergomi képző egykori tanára. Az iskolatársak közül nem jelenhettek meg: *Hermann Gyula* galsai állami iskolai igazgató-tanító és *Korensz István* petriventei községi iskolai tanító.

Hogyan lehet felhasználni vagy eladni az új termést? A Katholikus Népszövetség egy igen aktuális, termelőnek, fogyasztónak, eladónak és vásárlónak egyaránt hasznavehető röpiratot adott ki, amelyben magyarázatot ad a kormányának 2070. szám alatt kiadott, az új termés forgalmazását és fogyasztását szabályozó rendeletéhez. A röpirat világos áttekinthetőséggel és kitűnő beosztással közérthető nyelven tárgyalja a rendelettel kapcsolatos kérdéseket: Milyen termény van zár alá helyezve; mennyit tarthat magának a termelő; saját fogyasztásra mennyit lehet vásárolni; a fölösleg eladása; a haditermény részvénytársaság; a gabonaneműek ára; hogyan kell értelmezni a legmagasabb árat; mit lehet külön felszámítani; mely esetben szabad a termést a törvényhatóság területéről elszállítani; hogy bűnhődnek, akik a rendelet ellen vétnek. Közli továbbá a röpirat a kormány által a búzára, rozsra, ketszeresre, árpára és zabra vonatkozólag az egész ország számára megállapított maximális árakat. A röpiratot a Katholikus Népszövetség a postaköltség megtérítése ellenében adja bárkinek, aki hozzáfordul. Postai és kezelési költség megtérítése címén egyes példányok rendelési 10 filléres bélyeget küldjenek. 50 példány rendelés után 1 koronát, 100 példány után 1 korona 50 fillért, minden további 100 példány után 1 koronát. A röpirat egyelőre német és magyar nyelven jelent meg. Megrendelhető e címen: *Katholikus Népszövetség, Budapest, Ferencziek-tere 7.*

Hálaadó istentisztelet a lembergi diadalért. Lemberg visszafoglalásának öröme június 27-én (vasárnap) délelőtt a budavári koronázó Matyás-

templomban hálaadó istentisztelet volt, amelyen az ünnepi misét dr. *Csernoch János* bíboros hercegprimás mondotta nagy segédlettel. Az istentiszteleten megjelentek *Klotild*, *Erzsébet* és *Augusta* főhercegeasszonyok és *József Ferencz* főherceg, valamint *gróf Tisza István* miniszterelnök, a kormány tagjai, köztük *Jankovich Béla* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Hosvay Lajos* és *Klebersberg Kuno* államtitkárok. A templomi ének- és zenekar *Vavrincez Mór* miséjét adta elő.

Halálozás. A törökbálinti kath. elemi is polgári leányiskolának gyásza van. A Miasszonyunkról nevezett apácázárda főnöknője folyó hó 2-án meghalt. A megboldogult ravatalánál dr. *Prohászka Ottokár* megyéspüspök mondott meghatóan szép beszédet. A beszterlési szertartást is a püspök végezte. A teretesen a hálás szülők és tanítványok nagy serege vett részt. A gyászmisét az intézet kápolnájában a temetést követő napon dr. *Prohászka Ottokár* püspök mondotta fényes segédlettel.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

A vizsgálatokról «a próbatételről» szóló tanulmányt jövő számunk hozza. — **K. F.** Köszönet. Alkalmi dolgokat készséggel fogadunk. Levél ment. — **Sz. J.** Az ügyet tárgyalni fogjuk. — **H. M.** A szakfelügyelet kérdését a miniszterium most tárgyalja. Ugy értesültünk, hogy a háborús mozgalmak után teljes szakfelügyeletet állít be a tanügyi kormány. Mi már régen feállítottuk az elvet, hogy a népiskolát a népiskolát ismerő, a tanítóképzőt a tanítóképzéshez értő pedagógusok vezessék és irányítsák. A laikus szakfelügyelet csak nyúga az intézményeknek. A középiskolai tanároké legyen a középiskola. A tanítóképzés értéke is előnyösen változni fog, ha a képesítést vezető, irányító elnök a tanítóképzéshez értő, a tanítók képzésével korábban tényleg foglalkozott pedagógus lesz. Végére is a képesítés lényegét nem adhatja meg az oklevél egyszerű aláírása. A szakfelügyelet kérdéseivel a vizsgálatokról szóló tanulmány keretében érdekes eszmecsere indulhat meg. Készséggel adunk helyet említett közleményének. — **Többeknek.** A kántortanítók kántori teendőinek helyettesítéséről már igen sokszor adtunk véleményt. Szerintünk az állandó évi jövedelmet nem vonhatják el a helyettes számára a hadbavonultak családjától. A helyettesítést a helyi hatóság jóindulattal úgy intézte el, hogy a helyettes kapja a stólaris bevételt. Több helyen azonban az illető helyettes hazafias önfeláldozásból erről is lemond a harcúterben küzdő kartársa családjának a javára. Fő, hogy most e nagy napokban, kiki enyhíteni törekedjék honi társának nehézségeit. A helyi hatóságok vállalva törekedjenek a harcúterben küzdő tanító, kántor hozzátartozóinak terheit könnyíteni. Sok szép és követésre méltó nemes példát közölt lapunk, amik azt bizonyítják, hogy a szeretet, az őszinte hazafias érzés maga is nemes dolgokat művelhet. — **K. V.** A magánfoglalkozások ügyében a Rendtartási szabályzat kifejezetten intézkedik. Az említett vezetői megbízás ügyében intézzen kérdést az illetékes egyházi főtanfelügyelőséghez. Az egyes egyházmegyék különféleképpen intézkednek ebben a kérdésben.

Könyvmoly, Zsarnóca. Almabor készítésének legjobb módját a Horváth E. János tollából eredő «Gyümölcsfajtenyésztés»-ből sajátíthatja el. E könyvet a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalától 50 fillérért szerezheti be. **Bajtárs, Pécs.** A harcúter áldozatait, a hazaszeretet vértanúit is elég nagy számban pecsételik meg a tanítóság erkölcsi és hazafiai intellektuálisának bizonyosságával. Az igazságügyi miniszterium rendelete szerint különben is a harcúterben vagy az ott szerzett sebekben elhaltak neve elé a hivatalos iratokban «a házáért hősi halált halt» megkülönböztető jelzés teendő. — **Terjesztő, Érsekújvár.**

Naptárterjesztés céljából kérje *Rózsa Kálmán és Neje* (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 30.) cég naptárjegyzékét, melyben mintegy *hatvan-féle* naptár közt válogathat. — **Ingyenkönyvtár.** Pártolótagok gyűjtése révén egész könyvtárra való sok, szép ingyen könyvet szerezhet. Ertesítést, illetőleg fölvilágosítást a Szent-István-Társulat igazgató-ságától (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) kérjen. — **Női kézimunka oktatás.** Lapunk f. é. 9. számában részletesen ismertettük a *Radnay Erna* kitűnő szerkesztésében megjelenő, 55. évfolyamú «*Budapesti Bazár*»-t, mely a legajánlhatóbb képes családi divatlap. Jeleztük azt is, hogy e lapot a «Népnevelő» igazolt előfizetői, nevelőintézetek stb. félvekenként *kedvezményesen áron 4 koronáért* kapják. A «*Budapesti Bazár*» kiadóhivatala: Budapest, VIII., Baross-u. 22. sz. a. vau.

Háborús búcsuztatók.

Az elesettekért való hivatalos gyászmisére, offertóriumra. — A csatában elesett búcsuztatása az itthonlevőktől gyászmisé után szülőktől, testvérektől, menyasszonytól v. feleségtől, rokonoktól stb. Itthon elhalt szülő vagy testvér búcsuztatása a harcban levőktől. — A búcsuztatók szívrehatóak. — Most mindenütt megkívánják a búcsuztatást háborús vonatkozásban. — Kapható *Kováts Ferenc* kántortanítónál Püski, Moson vm. — Ára 60 fill. bérmentve. 215-1.

Figyelemre méltó.

Különféle ügyekben 3 nap alatt értesítést küldök. Válaszbélyeg csatolandó. **SZÁNKÁSI JÁNOS**, nyug. áll. isk. igazgató. Gyümölcsöt is veszek. Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. 163 6-10

Alapítási év 1846. 1200 munkás.
C. G. Röder G. m. b. H. cég zeneműnyomdája, Leipzig.
Magyarországi kizárólagos képviselő

KÜHNER VILMOS

Budapest IX., Lónyay-u. 16. Telef. József 54-00.

Készít gyorsan és pontosan mindenféle

zeneműveket

egyszerű és művészi kiállításban, mérsékelt árnak mellett. Költségvetést és mintákat a kézirat beküldése után a magyarországi képviselő ingyen és bérmentve küld. — **Műintézetünk ágazatai:** Hangjegymetszés, hangjegynyomda, könyvnyomda, fénynyomda, műlittográfia, könyvnyomda, stereotípia, galvanoplasztika, cinkmaratás, könyvkötészet, fényképezés, amelyek a modern technika összes segédesszközeivel is fel vannak szerelve, ami által oly kedvező helyzetben vagyunk, hogy t. megrendelőinket minden irányban, teljes megelégedésre elégíthetjük ki.

Legjobb iskolai daloskönyv a

Kis muzsikus

Szerkeszté:

JOSVAY GÁBOR.

100 gyönyörű magyar dal, iskolai szöveggel, két szólamra hangjegyezve. Jóváhagyva az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által.

I-II. füzet ára 80-80 fillér.

100 dal kotta nélkül 40 fillér.

A magyar kath. tanulóifjúság és a hívek egyetemének egységes

ima- és énekkönyve a

Szelki ayöngyök

Szerkeszté **JÓSVAY GÁBOR.**

Tartalmazza 500 legszebb egyházi énekünket hangjegyezve s az összes szükséges imákat és ájtatosságokat. Az egri főegyházmegyey hat. jóváhagyásával.

Ára erős és díszes vázonkötésben 2 korona.

Megrendelhetők a Szent-István-Társulatnál (BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-u. 28.)

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata köte-
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat
Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Pályázati hirdetések minden egyes szá-
vának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közöltek, melyek-
nek díja előre lefizetett.

**A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítjük.
Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.**

Esztergomi érseki megye.

Bankai (Pöstyén mellett) magyar-tót tannyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra. Helyi járulékokból 654 kor. és a szolgálati év szerinti kiegészítő államsegély. Stólajárandóság Can. Vis. szerint meg van állapítva. A választás idejéről a pályázók külön értesítettek. Kérvények a bankai (u. p. Pöstyén) iskolaszék címére küldendők. Az állás szept. 1-én foglalandó el. 228 1—2

A **dacsókeszii** róm. kath. filiális iskola kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma a díjlevél szerint, természetbeni lakáson és kerten kívül 3 hold szántóföld haszonélvezése, 1380 hl. rozs párbér címén, 70 kor. borválság, 8 mm. széna, természetbeni földmunka, 20 kor. helyi segély és rangfokozatszerinti államsegély. Kötelességek: a kántori teendők végzése, az I—VI. osztályok és ismétlősök tanítása és mindaz, ami az egyházmegyei «Rendszabályok»-ban és hatósági rendeletekben elő van írva. Pályázhatnak okl. kántortanítók és tanítónők, kik tartoznak *júl. 15-ig* saját költségükön személyesen megjelenni. Választás július 20-án. Az állás szeptember 1-én foglalandó ei. Csáb, (Hont m.) *Hegedüs János* plébános. 210 1—1

A **kismarosi** (Nógrád m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Pályázati határidő *aug. 10.* választás *aug. 16-án* reggel 9 órakor Jövedelem: lakás, két szoba, konyha, éles és faskamra, pince, padlás. Pár-bér minden pár után 5 kor., jelenleg 620 kor. A köz-ség pénztárából tanítói fizetés 100 kor., stóla 30 kor., féltelek utáni legelő-illeték. A korona uradalomtól 34 esetleg 38 ürm³ hasábhá a házhoz beszállítva. Értéke jelenleg 340—380 kor. Összesen 1090 kor. esetleg 2130 kor. Ebből tisztán kántori 340 kor., tisztán tanítói 750—790 kor. és a megfelelő törv. fizetésekiegészítő államsegély. Ezenfelül 100 kor. a közs. gazd. ism. iskola tanításáért. Tannyelv magyar. A német nyelv ismerete szükséges. Ügyszintén az összes kántori teendőkben való jártasság. Kötelességek a díjlevélben lesznek részletezve. Kérvények kellően felszerelve, a kismarosi róm. kath. iskolaszékre címezve nagys. és ft. *Portelki Tivadar* esp.-pléb. úrhoz küldendők Nagymarosra. (Hont m.) 213 1—1

Egri érseki megye.

Atkári róm. kath. kántortanítói állásra ez évi 9. számban közölt feltételekkel pályázat hirdettek. Kérvények *júl. 12-ig* a gyöngyöshalászi plébániahivatalhoz küldendők. Választás *júl. 20-án* d. e. 10 órakor Atkárón lesz. személyes megjelenés saját költségen kívántatik. 211 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A **jecenyi** kath. népiskolához kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma 1281 kor., ebből kántori 150 kor. A folyamodványok *júl. 20-ig* a garampéteri plébánia-hivatalhoz küldendők. 226 1—1

Garamszentmiklós. Tanítónői állásra pályázat hirdettek *júl. 15-ig.* Javadalmazás: lakás s mellékhelyiségek, a hitközségtől 120 kor., államsegély 986 kor., szántó és legelő értéke 42 kor. 29 köbméter fa házhoz szállítva, kertilletmény 20 kor. Tót nyelv ismerete szükséges, női kézimunka tanítása kötelező. Róm. kath. plébánia-hivatal, posta Garamnémetfalva. 212 1—1

A **szentjakabfalvi** róm. kath. kántortanítói állásra (Zólyom. m. Besztercebányához tartozó) *júl. 30-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme díjlevél szerint: tanítói 1442 kor. 77 fill., kántori 171-55 kor. és az 1913. XVI. t.-c. értelmében megfelelő államsegély. Törvényszerű lakás. Kérvények *Dr. Kohúth János* iskolaszéki elnökhöz Besztercebányára küldendők. A tót nyelv ismerete szükséges. 218 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **papdi** (bobdai) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Iskola osztatlan. Német nyelv szükséges. Javadalma: kétszobás lakás, házikert, 730 kor. fizetés, stólaris jövedelmek és megfelelő kiegészítő államsegély, melyet a háború során elhalálozott előd már élvezett. Kellően felszerelt folyamodványok *júl. 25-ig* a róm. kath. plébánia címére Csenén (Torontál) küldendők. 214 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **futófalvi** róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egy nyári menedékházvezetőnői állásra. Fizetését a felügyelőbizottság 130 koronában állapította meg, de ehhez a közigazgatási bizottság szívesen ad engedélyt, hogy a tőkét is felhasználják szükség esetén. Kötelessége a nyári menedékház vezetése. Pályázati határidő *júl. 20.* Futófalván, (Háromszék m.) a róm. katk. iskolaszék. 222 1—1

Győri püspöki megye.

A **szarvkői** (Sopron m.) iskolaszék rendes osztálytanítói állásra *aug. 1-ig* pályázatot hirdet. Javadalom és államsegéllyel kiegészített törvényszabta fizetés, egy butorozott szoba téli fűtéssel és 100 kor. lakáspótlék. Horvátul beszélők előnyben részesülnek. Az állás szept. 1-én foglalandó el. 208 1—1

Iván (Sopron m.) Az önkéntesi évét szolgáló tanító helyettesítésére okl. tanítót keresünk az 1915/16. évre. Fizetés és tanítás szept. 1-től kezdődik. Fizetés a rendes helyettesi fizetés. Pályázati határidő *júl. 18.* Az iváni róm. kath. iskolaszék. 229 1—1

Kalocsai érseki megye.

Bajaszentistváni róm. kath. népiskolánál elhalálozás folytán megürült tanítói állásra *júl. 20-ig* pályázat hirdettek. Javadalma évi 920 kor. és 240 kor. lakbér a községtől s a többi szolgálati éve után államsegéllyel egészítették ki. Pályázhatnak tanítónők is. Kántori teendők és a dalmát nyelv ismerete előnyt biztosít. Az állás szept. 1-én foglalandó el. ettől az időtől folyósítatik fizetése is. Kellően felszerelt kérvények a bajaszentistváni róm. kath. iskolaszék elnökére címzendők. 233 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Az elhalálozás folytán megüresedett **bucsatelepi** (Bécs m.) I—VI. oszt. osztatlan vegyes elemi népiskola róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalom: készpénzfizetés a hitközségtől előleges havi részletekben évi 700 kor. és a szolgálati év szerinti fizetésekiegészítő államsegély, a bucsuztatók utáni kántori jövedelem, továbbá kétszobás lakás, konyha, éléskamra, pince, faskamara és kert. A megválasztandó

tartozik az ismétlő iskolások oktatását is ellátni. Kellően okmányolt kérvények *Csernay Géza* róm. kath. lelkész, iskolaszéki elnök címére Bucsatelepre küldendők *júl. 20-ig*. Az állás aug. 15-én elfoglalandó. 234 1—1

A *berettyóújfalui* róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Kézpénzfizetés helyi forrásokból 400 kor., a többi államsegély, természetbeni lakás, kert, megfelelő mellékhelyiségek. Pályázatok *júl. 20-ig* róm. kath. iskolaszékekhez címezve *Varga Lajos* lelkésznek Berettyóújfaluban nyújtandók be. Állás aug. 1-én elfoglalandó. 239 1—1

Debreczen szomszédságában levő *Felsőjózsa* róm. kath. kántortanítói állásra pályázni kívánók okmányaikat *Major Zoltán* hajdúböszörményi lelkészhez nyújtják be. Választás *Felsőjózsan júl. 18-án* d. e. Személyes megjelenés kívántatik. Javadalmazás törvényszerű. Tiszteletes lakás terjedelmes kerttel. Stóla 64 kor., párbér 60 kor., ismétlőiskoláért 50 kor. 238 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A *keselőkői* (u. p. Nyitra novák) róm. kath. iskolánál második tanítói állásra (III—VI. osztály) pályázat hirdetik *aug. 1-ig* (választás napja). Pályázhatnak tőlük is beszélő tanítók és tanítónők. Javadalma: 100 kor. a községtől, lakás (új épület), kerttel, irodaátalány, a többi még folyósítandó államsegélyben (új állás). *Plébániahivatal.* 227 1—1

Pécsi egyházmegye.

A *mucsi-i* róm. kath. népiskolánál üresedésben levő tanítónői állásra törvényes fizetéssel *júl. 15-ig* pályázatot hirdetnek. *Major Károly* iskolaszéki elnök. 216 1—1

Szilágyon (Baranya m.) a róm. kath. kántortanítói állásra *júl. 31-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: kézpénz, különböző forrásokból 1035-48 kor. 20. köbméter keményfa — 140 kor., 4 hold 1130 □ öl szántó — 110 kor. és 201 □ öl kert. Összesen: 1286-48 kor. és megfelelő államsegély. Ebből kántori 46-06 kor., a többi szétválaszthatatlan kántortanítói. Lakása 2 szoba, 2 konyha, kamara és melléképületek. Nyelv magyar. Köteleességei díjlevél szerint. Próbaenkés megkivántatik. Eredeti okmányokkal felszerelt kérvények a berkesdi plébániára küldendők. Posta: Berkesd, vasut: Hosszúhetény. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. *Radó Dezső* elnök. 220 1—1

Szatmári egyházmegye.

A *szatmárcsekei* róm. kath. iskolaszéki kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: kézpénzben 171-68 kor., termények pénzértékben 224 kor., 19 hold szántóföld haszonélvezete 89-40 kor.-ba számítva. Az 1200 kor.-ig való fizetésekiegészítés államsegélyből biztosítatik. A megválasztott tanító mindennemű adóját tartozik fizetni, beleértve az értéki adót is. A kérvények *júl. 15-ig* a szatmárcsekei iskolaszéki elnök címére küldendők. 223 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A *bakonykúti-i* róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: két szoba s az összes mellékhelyiségek, konyhakert, 200 kor. községtől, 30 mérő rozs, 8 mérő buza léleggabona, 16 méter fa házhöz szállítva, 10 hold föld, a többi államsegély. Személyes megjelenés előnyben. Német nyelv tudása megkivántatik. Felszerelt kérvények *július 29-ig Lisznyai Ferenc* iskolaszéki elnök Bakonykúti p. Isztimér (Fehér m.) címére küldendők. 219 1—1

A *csóri* róm. kath. iskolaszéki a háború végéig tartó időre kántortanítóhelyettes keres. Fizetése havi 100 kor. a kántortanítói lakás és kert használata. Esetési és temetési stóladíj. Tanítani kell I—VI. vegyesosztályt, ismétlőt. Kántoriakat helyi szokás szerint végezni. Kérvények *aug. 1-ig* róm. kath. plébániára Csór (Fehér m.) küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Nők is pályázhatnak, azonban a kántoriak végzése nélkül csak 800 kor. havi részletre tarthatnak igényt. *Toman Antal* plébános. 237 1—1

Szepesi püspöki megye.

Krusetnica (Árva m.) II. tanítói(női) állásra *július 20-ig* pályázat hirdetik. Fizetése törvényes. Új iskola, tót nyelv ismerete szükséges. Okmányok főt esperesi plébániára Zakamenére küldendők. 225 1—1

[Pályázat az *kisborovei* róm. kath. tanítói (tanítónői) állásra törvényes fizetéssel, lakással *július 30-ig*. Iskolaszék Nagyborove, u. p. Huty (Liptó m.). 209 1—1

Liptómaluzsinai róm. kath. kántortanítói állásra *júl. 29-iki* határnappal pályázat hirdetik. Jövedelem 570-69 kor. Többi államsegély. Tannyelv tót és magyar. Kellőleg felszerelt, iskolaszékre címzett kérvények egyházkerületi tanfelügyelőséghez Liptóújvárra küldendők. 235 1—1

Szombathelyi egyházmegye

Lődös (Vas m.) róm. kath. iskolaszéke szept. 15.—május 15. terjedő időre két helyettesi állásra törvényes fizetéssel pályázatot hirdet. Németül tudók előnyben. Pályázati határidő *aug. 10.* 224 1—2

A *városszalónaki* (Vas m.) róm. kath. iskolaszék szept. 1-vel nyugdíjba vonulás folytán megürült kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: kényelmes lakás és kerten kívül az 1907-ik évi törv. ért. felvett javadalmi jegyzőkönyv szerint 741 kor. helyi jövedelem, többi megfelelő államsegély. Köteleessége: a mindennapi tanulók egyik osztályát és részben az ismétlőket oktatni s vallásérkölcösen nevelni, az összes kántoriakat az egyházi törvények és eddigi helyi szokások szerint végezni. Németül tudás szükséges. Pályázati határidő *aug. 10.* választás *aug. 15.* Személyes megjelenés és próba előnyös, de külön nem díjaztatik. Állás szept. 1-én elfoglalandó. *Róm. kath. iskolaszéki elnök.* 231 1—1

A *meszlén* róm. kath. iskolaszék hadbavonult kántortanító helyettesítésére szept. 1-re tanítót (nőt) keres. Fizetés 800 kor., lakás, tüzifa. Pályázat *aug. 15-ig*. Róm. kath. iskolaszék. Meszlen, (Vas m.) 236 1—2

Váci egyházmegye.

Hódmezővásárhelyre róm. kath. kantsorságban jártas-jóhangú segédet keresek augusztus 1-ére. Évi fizetés, 500 kor. ellátással, butorozott szoba, fűtés villanyvilágítással, ágyműmosás nem adatik. *Simon József* főkantor. 204 2—3

A *nagykőrösi* róm. kath. iskolaszék nyugdíjazás folytán megürült egyik tanítónői állásra *júl. 24-ig* pályázatot hirdet. Fizetése a törvény szerint, helyi forrásból 100 kor., a többi államsegély, lakás természetben. Köteleessége díjlevélben szabályozva. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. *Takáts Mihály* apát-plébános. 232 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Bucsuszentlászlói plébániához tartozó *Nemeshetés* (Zala m.) róm. kath. iskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: törvényes lakás és államsegéllyel fizetés. Választás *július 25.* Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Utiköltség nem térítetik meg. Pályázatok bucsuszentlászlói plébániához küldendők. 217 1—1

Balatonmagyaródi róm. kath. helyettes tanítói állásra *júl. 18-ig* pályázat hirdetik. Fizetése 800 kor., lakás, fűtés. Nők is pályázhatnak. Kérvények kiskomáromi plébániához küldendők. 240 1—1

A magyar konv. minoritarend *lőcsei* róm. kath. fiú-internátusába az 1915-16-ik évre növendékek fölvetetnek Tartásdíj egész évre 700 kor. Helyben kir. k. főgimnázium és áll. főreáliskola. Bővebb értesítéssel szivesen szolgál az intézet vezetősége. 230 1—1

Elesett katonákért és másokért gyászénekek 1 korona. Világháború énekek 20 fillér. Orgonahangok 950 énekel 3—4 kor. Megrendelhető:

Molnár József kántornál Kunszentmiklóson.

154 7—10